

Melkveehouder en akkerbouwer: samen sterker

Aart Evers, Michel de Haan

Melkveehouders en akkerbouwers krijgen steeds meer met elkaar te maken. Door het nieuwe mestbeleid moet een intensieve melkveehouder mest afzetten. Dit kan op een akkerbouwbedrijf. Op verschillende terreinen samenwerken levert voordelen op voor de economische duurzaamheid.

De ontwikkelingsrichting "samenwerking" is voor een intensief bedrijf met 55 ha grond en 1,1 miljoen kg quotum en een akkerbouwbedrijf van 55 ha doorgerekend. In de uitgangssituatie heeft de akkerbouwer een evenredig deel graan, suikerbieten en aardappels in het bouwplan: elk ruim 18 ha. De melkveehouder heeft 39 ha gras en 16 ha maïs.

Meer aardappels telen

Bij de samenwerking besteedt het melkveebedrijf de teelt van maïs uit aan de akkerbouwer. Hiervoor verhuurt het ruim 18 ha grond à € 500/ha en koopt het maïs terug voor € 0,03/kg ds (het bedrijf van de melkveehouder wordt intensiever). Alle gezamenlijke grond is in gebruik voor gewasrotatie. De akkerbouwer kan het laagrenderende graan vervangen door aardappels met een hoger saldo. Het bouwplan na samenwerking is ca. 37 ha aardappels, ca. 37 ha gras en ca. 18 ha suikerbieten met ca. 18 ha maïs in een 3-jarige rotatie. Door samenwerking met een melkveehouder kan de akkerbouwer 18 ha meer aardappels telen.

Voordeel melkveehouder

Naast het verhuren van de grond, kan de melkveehouder goedkoop mest afzetten naar de grond van de akkerbouwer. De melkveehouder betaalt geen kosten voor afzet of transport, alleen voor mestuitrijden. Daarnaast voert de akkerbouwer grondbewerking goedkoper uit dan een loonwerker. Als vergoeding voor het gebruik van de trekker, de machines (ploeg, frees en zaaimachine) en de arbeid van de akkerbouwer zijn aangepaste tarieven gehanteerd. Ondanks dat deze 10 % tot 50 % lager zijn dan de tarieven van de loonwerker heeft dit weinig invloed op de kritieke melkprijs (zie tabel 1).

Economische duurzaamheid stijgt

Door samenwerking met de akkerbouwer stijgt de economische duurzaamheid. De kritieke melkprijs daalt met bijna € 2,00 door lagere kosten voor mestafzet en loonwerk en een door huuropbrengst. De ecologische duurzaamheid daalt omdat het melkveebedrijf op minder grond meer vee houdt, hierdoor neemt de kans op meer milieuschade toe. Als het akkerbouwbedrijf en melkveebedrijf samen als één geheel worden beschouwd, ontstaat een gunstiger beeld voor ecologische duurzaamheid.

Valkuil

Samenwerking vergt goede afspraken om teleurstellingen en wrijvingen te voorkomen. Verder kan de ligging van de percelen bewerking bemoeilijken en summerfeeding noodzakelijk maken. Summerfeeding levert de veehouder geen voordeel op, eerder een nadeel (zie tabel 1). Het voordeel voor beide deelnemers zal sterk afhangen van de gemaakte prijsafspraken. Een daling van de huuropbrengst met 50 % doet de kritieke melkprijs met bijna een halve eurocent stijgen. Ook is het nodig dat zowel de veehouder als de akkerbouwer aan het einde van het groeiseizoen de percelen netjes achterlaten zonder structuurschade aan de grond of schade aan kavelpaden en afrastering.

Wanneer perspectiefvol?

Samenwerking met een akkerbouwer biedt zeker perspectief wanneer een melkveebedrijf het beweidingsysteem kan handhaven en mest zonder afzet- en transportkosten kan plaatsen op het akkerland.

S
A
M
E
N
W
E
R
K
I
N
G

Tabel 1 Effect van samenwerken met akkerbouwer (met invloedrijke factoren) voor situatie met 1,1 miljoen kg melk en 20.000 kg melk per ha op duurzaamheidsindicatoren (afwijking t.o.v. Basis)

	Basis	Samenwerking	Invloedrijke factoren		
			Summerfeeding toepassen	Lagere huuropbrengst (€ 250/ha)	Loonwerker grond laten bewerken
Aantal koeien	110	+0	+0	+0	+0
Oppervlakte (ha)	55	+0	+0	+0	+0
Mestafvoer (m ³)	670	+1050	+1050	+1050	+1050
Quotum (kg/ha)	20.000	+10.000	+10.000	+10.000	+10.000
Liquiditeitsontwikkeling ¹ (€)	6700	+20.800	+1.300	+16.200	+20.000
Kritieke melkprijs ¹ (€/100 kg melk)	31,2	-1,9	+0,1	-1,5	-1,8
Arbeidsbehoefte (uren)	5500	+70	+250	+70	+70
Economische dzh² (%)	113	+5	+0	+4	+5
intern sociale dzh² (%)	72	+0	+0	+0	+0
indicatie imagoscore (%)	78	+0	-22	+0	+0
Ecologische dzh² (%)	89	-12	-22	-12	-12

1) Basisfinanciering is € 1,- per kg melk, met 10 % aflossing en 5 % rente

2) Duurzaamheid

Interessant als: Mestafvoer nodig is en beweiding mogelijk blijft